

Plebiscyt czy drwiny?

Kraków, 14 lutego.

Gdy komisya aliancka przyjechała do Cieszy-
na, zapowiedziała w formie odezwy, iż „wszy-
stkim mieszkańcom, bez różnicy, przynosi jed-
naką dobrą wolę”, że ludności tego kraju „za-
bezpieczy całkiem swobodne wyrażenie swej
woli” i ochroni ją „przed wszelkim gwałtem”.

W rzeczywistości komisya aliancka zadzwila
z własnych słów, sprzeniewierzyła się swoim
zadaniom. Ona, która zapewniła nas uroczyscie
na powitanie, że obydwie „siostrzane republi-
ki”, czeska i polska, są „sprzymierzonym i za-
przymierzonymi mocarstwami jednakowo drogim”
— w praktycznym swym działaniu zajęła odra-
zu stanowisko bezwzględnie czesko-filskie. Po-
laków drażniące, prowokujące i krzywdzące.

Pod wpływem swych francuskich członków
komisji z góry stanęła po stronie Czechów.
Przebiegała demarkacyjną linią administra-
cyjną w sposób, tak dalece krzywdzący żywioł
polski, że cały Śląsk Cieszyński pali się wprost
w ogniu silniejszego gniewu i jest zdecydowany
położyć się kres gwałtom komisji alianckiej,
gwałtom tego ciała, które na tym „spornym”
rzekomo terenie miało przecież reprezentować
sprawiedliwość!

Nie dość na tem! Francuscy członkowie no-
wy, tymczasowej na Śląsku władzy, pozwalają
sobie na prowokacje, przeciw którym jak naj-
ostrzej zaprotestować musi obrażona godność
naszego narodu. W Karwinie rozlepiono nastę-
pujące ogłoszenie francuskie, przetłumaczone
widocznie przez jakiegoś Czecha na język rze-
komo „polski”:

„Ogłoszenie! Według rozkazu komisji a-
lianckiej w Cieszynie jest polskim obywatelom
zakazana manifestacja przeciw Cze-
chom.

„Francuski oddział w Karwinie ma obo-
wiązek by respektować i strzec **czeskom
wyrchność i swobodę**, tak jak francuskie
truppy w Cieszynie za obowiązek mają pol-
ską **wyrchność i swobodę** strzec i respektować.

„Dlatego nie wolno na czeskim terytory-
um! **żadne polskie odznaki jak orły pol-
skie i fany wywieszować**. Karwina, dzień 6.
lutego 1920. Komendant francuskiego od-
działu w Karwinie: Dawal, m. p.”.

Jakżeż to prawem komendant francuski o-
śmiela się, kadećcać Niemcom naszą piękną
mowę, zabraniać „wywieszowania” naszych
godła i symbolów narodowych, nie zakazując
zwłaszcza tego samego ludności czeskiej? Czyż
wojska francuskie po to przybyły na Śląsk, aby
rozpocząć swą działalność od prześladowania
polskości i to w taki prowokacyjny sposób, ja-
kiego nie używano nawet wtedy, gdy Śląsk znaj-
dował się w jarzmie austriackim?

Można było przypuszczać, że komisya alian-
cka przekreśli ten rozkaz swego podwładnego,
to się jednak dotychczas nie stało. Rozkaz ten
jest przez francuskie władze wojskowe prze-
strzegany. Oto dzienniki śląskie donoszą, że gdy
17 milicyantów wracało z Cieszyńska z pogrzebu
swego kolegi, zamordowanego podstępnie przez
Czechów, komendant francuski rozkazał im, na-
zyczenie żandarmów czeskich, **pozejmować o-
rzelki z czapek**, czego jednak patriotyczni mi-
licyanci oczywiście nie zrobili.

Okazuje się zatem, że Śląskiem Cieszyńskim
trzęsie nadal żandarm czeski, mający na swe
rozkazy wojska francuskie!

A przecież wara tak jednym, jak drugim od
polskiego orła. Prawem każdego obywatela jest
przynależność do swej przynależności
narodowej i przynależność tę na zewnątrz zna-
czkiem lub flagą manifestować. I nie może w
tem prawie nie zmienić ta okoliczność, iż to
manifestowanie polskości odbywa się — jak mó-
wi odezwa komendanta francuskiego — „na te-
rytoryum czeskiem”. Takiego terytoryum nie
ma na Śląsku Cieszyńskim — wola nam.

Jak się mężczyźni będą ubierali w 1920 roku?

(Objaśnienie wewnątrz numeru na str. 2).

Groźba rozbicia większości sejmowej.

N. Z. R. przechodzi do opozycji? — Powodem przesilenia
wniosek w sprawie zakazu strajków.

Warszawa (telef. M.). Większości sejmowej
grozi rozbicie.

Oto dziś postawili reprezentanci Związku Na-
rodowo-Ludowego wniosek, **żądający ustawy
zakazu strajków**. Posłowie Narodowego Związ-
ku Robotniczego oświadczyli, że jeśli rząd po-

pari ten wniosek, N. Z. R. **przejdzie do opozycji
i wycofa ministra Peplowskiego z gabinetu**. O-
znaczałoby to — jak zaznaczam na wstępie —
rozbicie większości sejmowej.

Czy i o ile do przesilenia dojdzie, na razie je-
szcze nie wiadomo.

Jak będzie Polska wybierała swego prezydenta.

Przyjęcie wniosku rządowego.

Warszawa (telef. M.). W komisji konstytucyj-
nej odbyło się dziś głosowanie nad wnioskami,
dotyczącymi sposobu wyboru prezydenta Rze-
czypospolitej. Jako pierwszy podano pod glo-
sowanie wniosek p. Poniałowski, proponu-
jący wybór przez plebiscyt. Wniosek ten otrzy-
mał 4 głosy (Wyzwolenia, Stapińskich i na-
cyonalistów żydowskich). Wniosek p. Firchny

(N. Z. R.), proponujący wybór przez zgromadze-
nie narodowe (t. zw. elektorów, wybranych w
podwójnej ilości, niż posłowie sejmowi) otrzy-
mał 6 głosów (Piastowcy, socjaliści i N. Z. R.).

Większość uzyskał wniosek rządowy, prepa-
nujący wybór przez wspólną izbę po-
słów i senatu. Większość ta wynosiłaby 16 gło-
sów.

Kraj ten w obecnej chwili formalnie do niko-
go nie należy. O przynależności jego zadecyduje
dopiero plebiscyt. Dopóki plebiscyt nie wypo-
wie się na Śląsku za Czechami, niema tam ani
piędzy „terytoryum czeskiego”. Polacy mają tam
zatem prawo „wywieszować” orły polskie, bez
względu na to, czy się to „wyrchności” czesko-
francuskiej podoba lub nie. Wszelkie inne sta-
wienie sprawy byłoby gwałtem, przeciw któremu

zawezwano i wszelkimi dostępnymi środkami za-
protestować należy.

Stosunek władz francuskich na Śląsku zresztą
nie tylko pod tym względem układa się po linii
wybitnie antypolskiej. Zakazy zwolnienia wie-
ców polskich, wydane w Ostrowie i w Bogumi-
nie przez władze francuskie, świadczą już nie
tylko o chęci tłumienia objawów polskości, ale
o dążeniu do spalenia wyniku plebiscytu. Jak-

to, więc w przededniu niemal tak ważnej decyzji, jak rozstrzygnięcie o swej przynależności państwowej, Polakom — jedynie Polakom! — zabrania się między sobą porozumiewać wzajemnie, o swych obowiązkach narodowych się uświadamiać, o metodach i sposobach akcji plebiscytowej pisać?!

Wszystkie te dziwne zarządzenia i gwałty doprowadzą, iż w działalności cieszyńskiej komisji aliamckiej tkwi tendencja, aby przeprowadzić plebiscyt po myśli zaborskich dążeń czeskich.

W takim razie plebiscyt byłby tylko drwiną z sprawiedliwości, byłby nędzną komedią, do odegrania której dopuścić w żaden sposób nie możemy. Albo plebiscyt ma rozstrzygnąć o losach Śląska Cieszyńskiego, a w takim razie władze, przeprowadzające plebiscyt, muszą się w całej tej akcji zachować całkowicie bezstronnie, albo niechaj o losie tego, tak ciężko już doświadczanego kraju, rozstrzyga siła. Słabszowanego wyniku plebiscytu Polska stanowczo nie uzna. Rząd polski winien, nie zwlekając ani

chwili, przedstawić Paryżowi obecne położenie na Śląsku i zażądać stanowczo usunięcia tych francuskich członków komisji i tych komendantów „truppy“ francuskiej, którzy tendencyjnością swych zarządzeń przekreślili zaufanie polskich mas ludu śląskiego.

Najlepiej jednak byłoby, aby Francja, ze względu na to, iż w sporze czesko-polskim zaangażowana już jest specjalnym układem na korzyść Czechów, wycofała się zupełnie z akcji plebiscytowej w Cieszyńskiem. Wtedy i tylko wtedy moglibyśmy mieć jaką taką nadzieję, że plebiscyt na obszarze Śląska przeprowadzony będzie zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Godząc się na takie postawienie sprawy Francja odrzuciłaby i tę korzyść, że uniknęłaby na tle sprawy śląskiej bezpośredniego zatargu z Polską, która ze swej strony również pragnęłaby gorąco, aby tradycyjnie dobre stosunki obu tych państw i narodów nie uległy niekorzystnej zmianie.

(—cki).

Dlaczego nasza poczta funkcjonuje wadliwie?

Kraków, 14 lutego.

Jeden ze znawców stosunków pocztowych z Warszawy pisze nam:

„Poczta nasza funkcjonuje wadliwie“, „Listy i przesyłki pieniężne nadchodzą nieregularnie“.

Skargi tego rodzaju słyszy się ustawicznie, a każdy, kto choć odrobinę rozpatrzy się w naszych stosunkach musi przyznać malkontentom zupełną rację.

Należy jednak w interesie prawdy odrazu zaznaczyć, że wina tego opłakanego stanu rzeczy nie w całej pełni spada na organa kierownicze i pomocnicze poczty; na nieregularność i powolność komunikacji pocztowej wpływają okoliczności, niezależne od samej instytucji.

Pierwszym takim hamulcem normalnego funkcjonowania poczty jest **brak, względnie szczupłość lokali, przeznaczonych na umieszczenie urzędów pocztowych na dworcach kolejowych**. Brak ten szczególnie dotkliwy jest w Królestwie.

Na dworcu wiedeńskim w Warszawie oddano do dyspozycji poczty śmiesznie małe ubikacje, z których zresztą potem usunięto ją, przeznaczając lokal na inny cel.

Trudno spełniać wśród tych warunków zadania swe normalnie.

Drugą przyczyną niedomagań, niezależnych od poczty jest **brak specjalnych torów pocztowych**. Znowu zaznaczyć należy, że stan taki panuje przedewszystkiem w Królestwie, co jednak wobec niesłychanego znaczenia jakie dla państwa całego, a przeto i komunikacji pocztowej posiada stolica państwa, wobec tego, że z Warszawy odchodzi i do Warszawy przychodzi prawie połowa wszystkich przesyłek listowych w Polsce, jest katastrofalne dla całokształtu funkcjonowania instytucji.

Na dworcu wiedeńskim pociągi odchodzące ze stolicy zatrzymują się tylko po 10—15 minut. Jeżeli niema specjalnych torów pocztowych, gdzieby można przesyłki odpowiednio posortować i przygotować do ekspedycji na dłuższy czas przed przyjazdem odnośnego pociągu, to rzecz jasna, że **wiele przesyłek wogóle zostaje na stacyi**, i że do pociągów dostają się listy przeznaczone do ekspedycji w miejscowości położonych w przeciwnym kierunku, aniżeli ten, w którym zdąża pociąg. **Trzeba sortować listy dopiero w czasie jazdy** i przy skrzyżowaniu się z pociągami jadącymi do Warszawy oddawać im przesyłkę niepotrzebnie z Warszawy zabrane.

W końcu przeszkadza niesłychanie **brak wagonów pocztowych**. Cyfry zaczerpnięte znowuż z doświadczeń dworca wiedeńskiego dają rezultat wprost humorystyczny: wagonów tych ma Warszawa około 30, z tych tylko 4 dawniej pruskie, a reszta b. austriackich, stosunkowo niedobrych. Dodawszy jeszcze, że wagony te są nieodpowiednio oświetlane, zrozumiemy w jakich warunkach poczta nasza musi pracować.

Brak najpotrzebniejszych materiałów, ciągle utrudnienia ze strony kolei, która krępuje zarząd pocztowy w sposób bardzo dotkliwy — to wszystko musi się przyczyniać do dezorganizacji tak ważnej instytucji.

Usunięcie tych niedomagań i „rozwiązanie rąk“ naszej poczcie, oto najważniejsze zadanie min. poczty w chwili obecnej. Pracować nad tem zaczął swego czasu b. minister Linde i to nawet bardzo energicznie, lecz wypadki polityczne a w związku z nimi jego dymisja uniemożliwiła mu definitywne przeprowadzenie akcji. Po jego usłapieniu nikt inicyatywy w tym kierunku nie objął; sytuacja staje się ciągle gorszą i bardziej zawiłą.

brania będą kombinowane z samych lat, albo też ludzie zaczną chodzić nago.

Pewien porucznik podnosi protest przeciwko tyranii krawców, którzy kombinują i narzucają klientom najniepraktyczniejsze modele, każąc za nie płaćć drogie ceny. Każdy człowiek powinien ubranie swe przystosowywać do sposobu życia, rodzaju pracy, środowiska towarzyskiego klimatu i pory roku.

Utalentowany rysownik p. Boutet de Monvel twierdzi, że wojna wywarła deprymujący wpływ na modę męską, a jego kolega p. Rene Vincent wzdycha za epoką 1805—1806, kiedy eleganci mieli możność zademonstrowania swego gustu i podkreślenia indywidualności.

Malarz Benito przeciwny jest wprowadzeniu do ubrań cywilnych kroju wojskowego. Czyni tylko wyjątek dla kostymów wzorowanych na mundurach wojskowych z czasów Cesarstwa i Restauracji.

Polak Aleksander Rzewuski podziela zdanie p. Flamenta, że kwestję ubraniową będzie można rozwiązać jedynie przez zupełną abstynencję od odzienia lub co najmniej jak najściślejszą restrykcję. Jego osobistym życzeniem byłoby, aby strój męski mógł rywalizować z damskim pod względem lekkości i fantazyjności.

Utalentowany artysta dramatyczny p. Lugnet jest zwolennikiem zapożyczenia z mundurów wojskowych krótkich spodni, które w salonie można w efektowny sposób skojarzyć z jedwabnymi pończochami. Ale oczywiście tego rodzaju strój wymaga estetycznych linii nogi, więc prawdopodobnie niejedynemu elegant cofnąłby się przed ryzykowną innowacją.

Artysta z „Comedie Francaise“ p. Lagrenée chciałby wskrzesić modę męską z roku 1830 — z pewnemi ustępstwami na rzecz obyczajów współczesnych.

Wreszcie p. de Fougrieres na zakończenie ankiety stwierdza, że wojna obniżyła poczucie elegancji. Jedni zapomnieli, jak się to ubiera wykwintnie, a inni „les nouveaux riches“ jeszcze się tej sztuki nie nauczyli.

Przewiduje on, że moda męska ujawniać będzie tendencje sportowe. Linie proste i krój bez zarzutu. Będzie to połączenie romantycyzmu Dyrektoryatu z wpływami angielskich sportowców.

OLBRZYMI AEROLIT, wytracony w biegu siłą przyciągającą ziemi, zamienił w perzynę najcięższy zakątek południowej Francji, kwitnące miasto Champs du Moulin. Z łona spiekłej, wytłalej do cna ziemi buchnęły — niszcząc wszelkie istnienie — potworne gejzery trujących gazów. Dokoła błogosławionego wczoraj jeszcze miasta powstała prawdziwa

STREFA ŚMIERCI

grozą przejmujące siedlisko zniszczenia...

Taką jest treść niezwykle ciekawego filmu „UCIECHY“, opartego na sensacyjnej powieści Flammariona.

229

Jak się mężczyźni będą ubierali w 1920 roku?

Wpływ wojny na modę męską.

(Do ilustracji tytułowej).

(m-m) Paryskie czasopismo „Je sais tout“ przeprowadziło ankietę na temat „czy i o ile wojna wywarła wpływ na męską modę“. Wyniki tej ankiety zostały zilustrowane odpowiednimi rycinami, które reprodukuje.

Jedna z osobistości, biorąca udział w ankiecie oświadczyła, że w czasie wojny modę męską ustanawiali niedorośli chłopcy. Teraz jednak powrócili już dojrzały, dobrze zbudowani mężczyźni, którzy pragną by przez cienie sukno i jedwab kosztu domyślano się ich jędrnych, wyrobionych mięśni. Do nich należy przyszłość mody męskiej. Najwięcej szans ma ubranie marynarkowe, które jest zarazem praktyczne, eleganckie i podatne dla wszelkiego rodzaju modyfikacji.

Literat Maurycy Donnay narzeka na monotonię i banalność współczesnych mód męskich na despotyczne panowanie demokratycznego „drap“. Powieściopisarze przestali opisywać stroje mężczyzn, bo nie mają one w sobie nic indywidualnego. Czerń wieczorowa zdaniem p. Donnaya jest zabijająco nudna. Spodziewa się on, że mężczyzna sprzykrzywszy sobie już ten uniform roboczego wołu — zapragnie znowu wpleść do swego stroju nutę weselszą, bardziej osobistą. P. Donnay jest zwolennikiem kolorowych ubrań

dla mężczyzn, utrzymywanych oczywiście w dyskretnych barwach.

Znany pisarz Marceli Prevost utrzymuje, że wpływ wojny na modę męską jest na razie prawie żaden. Może później, gdy zatrze się wspomnienie krwawych walk i żałoby, a pozostanie tylko pamięć świetnego zwycięstwa odzija w odmianie cywilnej mundury „pollus“.

P. Francis de Croisset, znany w Paryżu arbiter elegantiarum wyłożył swe poglądy w formie dowcipnej rozmowy z wieszczką p. Salome Ternane, która wpada w trans hipnotyczny i przepowiada zagładę wszelkiej elegancji, bolszewizm w modzie.

Autor dramatyczny Henry Ristmaeckers wierzy w zwycięstwo kroju „tailleur“.

P. Albert Flament wykwiśnięty feljetonista, pisze:

„Tak... Katastrofa światowa musiała wywrzeć silny wpływ na modę zarówno kobiecą jak męską — sprowadzając je do form najprostszych. Rezultatem wojny jest zwycięstwo, ale zwycięstwo nie usunęło drożyzny. Człowiek uczy się obywać bez rzeczy luksusowych, a luksusem staje się obecnie to, co dawniej było zbędnem. Jeszcze kilka miesięcy tego stanu rzeczy, a u-

J'ACCUSE (OSKARZAM)

wspaniały dramat w 9-ciu aktach paryskiej wytwórni Pathe Freres — wystawia 230

Kinoteatr „SZTUKA“, ul. św. Jana 6, Hotel Saski.

Zapalenie ropne błon śluzowych

zapalenie pęcherza moczowego, zapalenie nerek, moczenie ropne i kamienie norkowe leczy skutecznie Eumiktyną z laboratorium Dr. Loprinca'a w Paryżu. Wypróbowany środek pod postacią kapsulek, znakomicie znoszony jest przez organizm. Działa zawsze jednakowo i pewnie. Zapewnia przeciwko wszelkiemu rodzajowi powikłaniom i spowoduje szybko zupełne wyzdrowienie. Eumiktynę należy zazywać po 3 do 4 kapsulek podczas jedzenia, trzy razy dziennie. Eumiktynę nabyć można w każdej aptece lub w składzie aptecznym.

106

O okrzyk „Precz z Paderewskim”.

Oskarżony Ajzyk Chajblum skazany na miesiąc aresztu.

Warszawa, 13 lutego.

Kilkakrotnie odraczana sprawa karna krawca z ulicy Wielkiej, Ajzyka Chajbluma, oskarżonego o zakłócenie spokoju publicznego przez okrzyki „precz z Paderewskim!”, wziętą do sądu, jakoby przezeń w dzień powrotu b. prezydenta ministrów Paderewskiego z Paryża, — przysła pod ponowne rozpatrzenie w sądzie pokoju 8-go okręgu m. Warszawy, gdzie rozprawom przewodniczył sędzia Urbanowicz, wobec natłoczonej słuchaczami sali.

Na rozprawę stawili się tym razem Chajblum osobiście, bez obrońcy, czyniąc wrażenie człowieka chorego, ze śladami pobicia na głowie, jakiemu uległ, gdy go aresztowano w roku zeszłym jako domniemanego spółnika sprawcy zamachu na Paderewskiego.

Sędzia przewodniczący referuje sprawę, odwołując się do protokołu z zeznań i dochodzenia, sporządzonego ze słów b. podporucznika żandarmerii polowej, Skrudlika, niedawno za kaucją zwolnionego tymczasowo z więzienia Mokotowskiego. Zeznania poprzednie Skrudlik potwierdza i na obecnym posiedzeniu sądu w ogólnych zarysach, świadcząc, że podczas przejazdu Paderewskiego samochodem przez Aleje Jerozolimskie rozległy się z pośród tłumu okrzyki „precz z Paderewskim”.

W końcu Skrudlik, — który pełnił podówczas obowiązki służbowe na posterunku kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, stanowczo stwierdza, że „pan Ajzyk” wznosił okrzyk „precz z Paderewskim”.

Przeczy temu Chajblum, utrzymując z całą stanowczością, że nawet nie wiedział, kto przejeżdżał. Przeczy również zeznaniu Skrudlika kategorycznie i pod przysięgą dwaj świadkowie, — współwynawcy Chajbluma, którzy przez cały czas znajdowali się w towarzystwie Chajbluma, gdy szedł ku domowi po paszport, potrzebny mu do okazania w komisaryacie w jakiejś innej sprawie.

Przedstawiciel policji mówi krótko, bez żadnych uzasadnień: „popieram oskarżenie”.

W „ostatnim słowie” Chajblum na zapytanie przewodniczącego, sędziego Urbanowicza, jeszcze raz tonem stanowczym opowiada przebieg zajścia całego i zapewnia sąd, że jest Bogu ducha winnym, że wytoczona mu sprawa jest jeno oczywiście nieporozumieniem, że nie poczuwa się do żadnej winy, że nie tylko nie

wznosił owego okrzyku, ale „naprawdę” nie wiedział, kto ma przejeżdżać, że wreszcie nie-szczęście chciało, iż znalazł się w tłumie, który na dane hasło „rzucił się na żyda”.

Sąd po krótkiej radzie wydał wyrok, skazujący Chajbluma Ajzyka na miesiąc aresztu. Chajblum zakłada apelację.

Chwila bieżąca.

Kalendarzyk.

Św. Walentego

Wschód słońca 7:55

Zachód słońca 5:55

Długość dnia 9:29

TEATR IM. JUL. SŁOWACKIEGO.

Sobota: „Szczęście Franja”.

Niedziela popoł.: „Polityka”.

Wieczór: „Szczęście Franja”.

TEATR „BAGATELA”.

Sobota popoł.: „Przedstawienie dla dzieci”.

Wieczór: „Twarz i maska”.

Niedziela popoł.: „Reżiwer prof. Pytla”.

Wieczór: „Twarz i maska”.

TEATR POWSZECHNY.

Sobota: „Ewa”.

Niedziela popoł.: „Księżniczka Trebizondy”.

Wieczór: „W gołębniku”.

OPERA W NOWOŚCIACH.

Sobota: „Ciotliwa Zuzanna”. Występ H. Miłowskiej.

Niedziela popoł.: „Rozwódka”.

Wieczór: „Polska krew”. Występ H. Miłowskiej.

WYKŁADY W DOMU ARTYST. (pl. św. Ducha).

Sobota: J. Flach: „Poci wykołojeney”, część III. Murset.

KOLLEGIUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH.

Rynek główny Lina A—B L. 39.

Sobota, prof. dr Józef Reiss: Fr. Liszt i J. Zarębski (z ilustracją muz.).

Strajk profesjonistów w fabryce tytoniu.

Otrzymujemy komunikat nast.

Do szeregu strajków, jakie wybuchają w Krakowie dołączył się i strajk profesjonistów w krakowskiej fabryce cygar, który wybuchł we czwartek. Przyczyną strajku było to, że generalna dyrekcja monopolu tytoniowego w Warszawie odrzuciła wszystkie postulaty pro-

fesjonistów. Między żądaniami domagali się robotnicy 100 proc. podwyżki płac. Żądanie to łatwo zrozumieć, jeśli się weźmie pod uwagę, że profesjonalista mający jak najlepsze kwalifikacje otrzymuje od 150 do 250 K tygodniowej płacy, podczas gdy jego koledzy w prywatnych przedsiębiorstwach zatrudnieni pobierają 400 i więcej kor. tygodniowo. Profesjonisci fabryki cygar już prawie od roku czynią starania o polepszenie zarobków, które nie są wyższe od zarobków robotników zwyczajnych.

Zabiegi były jednak bezskuteczne. Zarząd monopolu stoi na tem stanowisku, że profesjonalista powinien albo żyć powietrzem, albo też popłacać nadużycia, by nie cierpieć wraz z rodziną głodu.

Jak się dowiadujemy sprawa strajku przedstawia się o tyle poważnie, że centralne władze warszawskie wychodzą z założenia, iż prowadzenie fabryki nie opłaca się wobec nadmiaru papierosów sprowadzonych lub zakontraktowanych zagranicą. Warszawa jest ponoś obojętną, czy fabryka będzie nadal utrzymywana w ruchu, czy też zamknięta. Starania dyrektora krakowskiej zmierzają do utrzymania fabryki a tem samem kilku tysięcy pracowników, z czem Warszawa nie chce się liczyć. To właśnie komplikuje sprawę.

Projekt zreorganizowania polskiego sądownictwa.

RANGI I KLASY ZOSTANĄ ZNIESIONE.

Z Warszawy donosi nasz korespondent (M) telefonicznie: Ministerstwo sprawiedliwości opracowuje obecnie projekt reformy magistratury sędziowskiej w Polsce. Reformie tej przysweca — jak powiadają z poinformowanej strony — idea dobra materialnego, a przez to niezależności stanu sędziowskiego. Podział na rangi, klasy, i kategorie zostanie zniesiony, a w miejsce tej zostanie stworzony jednolity urząd i tytuł sędziego. Wszyscy sędziowie będą pobierali jednolitą zasadniczą płacę, a istnieć tylko będą dodatki starszeństwa i za kierownictwo.

Następca Hoovera w Warszawie.

Do Warszawy przybył — jak donosi nam korespondent warszawski (M.) — następca Herberta Hoovera, p. Quinn. Zwiedził on siedzibę misji amerykańskiej i zapoznał się szczegółowo z akcją żywioła dzieci polskich, która obecnie obejmuje 1,200.000 dzieci. P. Quinn odjedzie w tych dniach do Londynu, gdzie poczyni dalsze zakupy dla Polski.

Po reducie prasy.

(Dlaczego Zawiejski nie został austriackim szlachcicem).

Ferie! — Dwa tysiące i dwie noce! — Świat uludy! — Paradiso! — to sale balowe nadwornych wiedeńskich redut, przez jedną noc w cesarsko-królewskiej operze w Wiedniu zbudowane. Sto tysięcy i więcej pieniędzy pochłania przebudowanie wielkiej opery — tej perły w niepokalanej szarej skorupie, — krocie kosztuje monarzy, cieśle, rzeźbiarze, malarze, elektrotechnicy etc. — którzy jednego wieczoru z gorączkową niecierpliwością oczekują zakończenia przedstawienia operowego, aby z chwilą, kiedy ostatni widz opuścił amfiteatr, wpaść jak bolszewicy w budynek cesarskiej opery i w jedną noc zbudować tam bajeczną salę balową, dla nadwornej reduty w następny wieczór się odbyć mającej.

Sala nad salami! — Olbrzymi amfiteatr „Wielkiej Opery”, a z nią i olbrzymia scena, tworzą jeden lśniący woskiem parkiet do tańca, co najmniej dla 2000 par tańczących, okolo-ny trzema piętami łóż, dyszących zapachem i lśniących barwami setek świeżych róż, wśród kapiącego złota dekoracji tej pięknej sali widzów, a scena przebudowana w czarowny ogród podziwotnikowy, to razem sale balowe, jakich by Wiedniowi pozazdrościła i Semiramida!

To też Wiedeńczycy dumni, że przewyższyli przepychem sale redutowe Eugonii i Napoleona III, nie szczędzą tym na cel dobroczynny przeznaczonym redutom reklamy, wobec której nasza pocziwa krakowska reklama „Reduty Prasy”, wydaje się, jak skromny anonsik: n. p. „Mały pokój dla małżeństwa bez wilgoci do wynajęcia”.

Wszystkie dzienniki stolicy i prowincji niemieckich — radykalne i klerykalne, liberalne i konserwatywne, ilustrowane i humorystyczne, pieją w tej polityce redutowej hymny reklamowe z „refrainem”: Reduta!... Reduta!... Reduta!... W oknach wystawowych modniarek

zaczawszy od pani Drecoll, aż do pani Francine, etc. lśnią się jedwabiami, atlasami, brokatami, aksamitami pysznych kostiumów i „domin” przygotowanych dla dworu, haute finance i wiedeńskiego Hige-life'u. — dla arcyksiężniczek, dla Lichtensteinów, Pallaviccinich, Kinsky'ch, Kolovratów, Roizyldów i Reitzesów.

Tysiące rąk u Sachera i Fabera, tych Lukulusowych jadłodawców, rżną tysiące ptactwa na „zinną kuchnię” — a sławny i w Polsce cukiernik Demmel bije wzburzone fale kremów, batwany piany cukrowej, lody i „granity”.

Cale wagony „wdówek” ze złocistymi główkami „Veuves Chiquot” zajeżdżają przed Operę — jeden krzyk: Reduta!... Reduta!... Reduta!...

Koleje żelazne ogłaszają specjalne pociągi balowe dla miast prowincjonalnych, tak urządzone, aby Budapeszteńcy, Prażanie, etc. etc. i innych sześć narodowości byle monarchii austriackiej, mogły przybyć wieczorem na cesarską redutę, a rannym pociągiem wrócić w domowe pielesze. O biletach wstępu nie ma wogóle mowy! — Tych nie ma! — Są one od tygodni w pewnych rękach. — Dwór ograniczył ilość biletów na pięć tysięcy, mimo 50.000 amatorów na nie.

W roku 1899 — tak jak i od lat kilkunastu, zapowiedziane były w karnawale tylko trzy bale redutowe w Wielkiej Operze, z których trzecia i ostatnia miała być wyrazem niebywałego zbytku i wytwornej elegancji.

Wiedeń wrzał.

Nagle, niespodziewanie, na trzy dni przed tym cesarskim balen, pojawił się w prasie skromny feuilleton w najbardziej konserwatywnym i arystokratycznym dzienniku wiedeńskim „Vaterland” — feuilleton równie elegancko-uprzejmy, jak radykalno-stanowczy, w którym jakiś sobie w Wiedniu nieznamy architekt z Krakowa pozwolił wystąpić przeciw tym redutom i skrytykował przebudowanie Opery wiedeńskiej na salę dla balów redutowych, jako urągawisko z wszelkich najprymtywniejszych zasad reguł i przepisów dla bezpieczeństwa życia gości balowych, i zażądał siłowego odwołania tej trzeciej, najwspanialszej reduty,

którą nazwał „najniebezpieczniejszą pułapką na ludzi”!

Po pojawieniu się tego niesłychanie śmiałego artykułu w rannym numerze „Vaterlandu”, nastąpiła do południa przynębiająca cisza, jak przed gwałtowną nawałnicą, — już jednak po południowe dzienne były zapelnione szpalatami o wystąpieniu „des polnischen Architekten”.

Nasz Zawiejski stał się w mgnieniu oka osobą, o której cały Wiedeń mówił!... Palcami go sobie pokazywano, — fotografie jego w znanym cylindku i pepitowych pantalonach, zapelnily witryny fotografów i szpalaty ilustrowanych dzienników. — Dwór, a w szczególności intendatura cesarskich teatrów, zaprosiła go na konferencję i ogólną przygotowanej bajecznej sali balowej w Operze, — walka szła na noże, jednak nikt nie śmiał odważyć się sprawę lekceważyć, bo rzecz oparł Zawiejski na niezłomych, fachowych faktach, jako doskonałe obeznany, doświadczony twórca teatru im. Juliusza Słowackiego.

Ostatnie posiedzenie w intendaturze nadwornych teatrów, skończyło się jednak niefortunnie dla Zawiejskiego. — bo chociaż mu przyznano i oficjalnie podziękowano za jego rzeczowy artykuł, — to jednak oświadczone mu, że o „nicodbyciu” tej reduty nie może być mowy i że decyzję w tej sprawie poweźmie sam cesarz, któremu zaraz po posiedzeniu złoży ochmistrz dworu dotyczące sprawozdanie o przebiegu sprawy. — W dwie godziny po posiedzeniu i po raporcie u cesarza, ogłosiła urzędowa „Wiener Zeitung” — a za nią cała austriacka prasa, że cesarz wysłuchawszy relacji o artykule Zawiejskiego, reduty odbyć nie pozwoli, i raz na zawsze przebudowanie opery na salę balową zabronił. — Reduta ta się nie odbyła i po kilkunastu latach tych świetnych bali, więcej już się nie powtórzyła.

Tryumf Zawiejskiego, bo tak nazwały niemieckie i polskie gazety, rezultat jego odważnego, fachowego wystąpienia, przeciw najwyższemu sferom stolicy, — był zupełny! — Cesarz miał się wyrazić do hr. Choleniewskiego, ówczesnego ochmistrza dworu, kiedy tenże przed-

Jak odbywa się handel zamienny w Krakowie:

WIEŚNIACY NIE CHCĄ PRZYJMOWAĆ PIENIĘDZY, ŻĄDAJĄC W ZAMIAN ZA PRODUKTA POTRZEBNEGO IM TOWARU.

(T) Jak się dowiadujemy, w ostatnich dniach, szczególnie podczas przełomowych czasów walutowych, wieśniacy nasi, widocznie podjudzani i balamuczeni przez ludzi, którzy mają w tem osobisty interes, nie przywożą po największej części swych produktów i płodów ziemnych na targ do miasta, lecz masowo wywożą je do prywatnych fabryk i sklepów, za co otrzymują towary im potrzebne. Wieśniacy owi zapytani, odpowiadają, że doskąd ich zewsząd słuchy, jakoby polskie i węgierskie pieniądze „nie są warte” i że oni (t. j. chłopci) wolą w zamian n. p. za zboże, — cukier, kawę, narzędzia gospodarskie i t. p.

Jak widzimy, rozrasta się tutaj handel zamienny, a to do takiego rozmiarów, że może on stać się istną katastrofą dla konsumentów miejskich. To też powiadomiony o tem państwowy Urząd walki z lichwą zarządził liczne obławę i dochodzenia. I tak zarzucają, że fabryka dachówek w Piaszowie, będąca pod zarządem p. Pelikana, za pobranie przez wieśniaków dachówki przyjmuje tylko zapłatę „in natura”, t. j. w zbożu. I tak od niejakiego

Wawrzyńca Olka pobrał p. Pelikan 50 kg. zboża za dachówki. Przeprowadzone dalsze śledztwo wykryło, że zarząd tej fabryki pobiera od wieśniaków za 1000 dachówek 100 kg. zboża i jeszcze 1.600 K dodatku (!).

Przeciw kierownictwu tej fabryki wytoczono dochodzenia karne.

Następnie państwowy Urząd walki z lichwą zarządził wczoraj przegląd na warszawskiej rogatce, gdzie ujęto kilku „kupców”, jadących z Krakowa z wozami, pełnymi białego cukru kostkowego i nafty, które to towary otrzymywali tutaj w zamian za zboże.

Aresztowano Honocha Boernsteina z Miechowa, Nachema Lublinera i Maryannę Irzik ze Słomnik, Sikoryę Maryę, Katarzynę Malakową z Mostowa i Filipa Koźnika z Michałowic.

Nadto aresztowano na rogatce jadącego do Krakowa Ozyasza Gastfelda i Marcina Trojanowskiego z Michałowic, którzy wieźli 350 kg. zboża na handel (pasek) zamienny do Krakowa. Wszystkich aresztowano, a zboże zakwestyjonowano.

Półmilionowa kradzież w konsumie kolejowym w Stanisławowie.

Nasz korespondent stanisławowski donosi telefonicznie: Dziś dokonano tu włamania do konsumu kolejowego. Włamywacze rozbili kasę i zrabowali kwotę pół miliona koron znajdującą się w kasie. Bliższych szczegółów dotąd brak.

O uregulowanie sprawy dawnych austriackich pożyczek wojennych.

Ze Lwowie donosi nasz korespondent (W.): W tutejszej Izbie handlowo-przemysłowej obradowała ankieta w sprawie uregulowania kwestii dawnych austriackich pożyczek wojennych, znajdujących się w rękach obywateli polskich. W ankiecie brali udział reprezentanci banków, delegaci Spółek oszczędnościowych, Izby adwokackiej, tudzież wielu zrzeszeń i instytucji. Po kilkugodzinnej dyskusji zreasumował przewodniczący obrad prezydent Izby L. Baczewski, wywody mówców, poczem uczestnicy ankiety

powiadali prezydium Izby handlowo-przemysłowej zredagowanie odpowiedniego memoriału. Sprawę tę, stającą się jednym z najżywością problemów gospodarczych, poruszymy niebawem. (Przyp. Red.).

Tajemnicze zniknięcie dziecka we Lwowie.

Ze Lwowa donosi nasz korespondent (W.) telefonicznie:

Żona magazyniera kolejowego, Helena Piotrowska, wyszła dziś na godzinę ze swego mieszkania, udając się na dworzec kolejowy. W mieszkaniu pozostawiła 4 ipół letnią córeczkę pod opieką dozorczyń domu. Gdy ta oddaliła się na chwilę z mieszkania, dziewczynka zniknęła w tajemniczy sposób. Dotąd nie odnaleziono jej.

Zamordowanie żołnierza w Warszawie.

Wczoraj zamordowano w jednym z domów na Pradze szeregowca pułku ziem kieleckiej

Wacława Mayznera. Oględziny sądowo-lekarskie stwierdziły szeroką ranę na lewej stronie pleców, zadaną bagnietem systemu austriackiego. Pod zarzutem dokonania zbrodnicy czynu aresztowano 3 kolegów Mayznera, szeregowców. Podkładem zbrodni była chęć rabunku.

Zgromadzenie „ślazakowców” na nutę:

„A nie widział kto Koźdonia gdzie?”

Przed samem przybyciem Komisji plebiscytowej przeprowadzili żandarmi czescy w Stonawie spis obywateli, wpisując na listę zamiast Polaków... „Ślazarów”. Na podstawie takiego spisu postanowili Koźdoni i jego adiutant Bajtek zwołać zgromadzenie „ślazakowców” na sobotę, dnia 7 lutego, do gospody Stańkusa.

Rzeczywiście zebrało się na godzinę, na którą zgromadzenie zostało zwołaniem około 500 obywateli i cała straż żandarmów czeskich. Zebrań czekali na pojawienie się Koźdonia lub Bajtki, lecz żaden z nich nawet się nie pokazał. Po chwili czekania jeden z obecnych zawołał: „Kto ze zgromadzonych uważa się za Polaka, niech zdejmie kapelusz”, na co wszyscy odkryli głowy i zaintonowali: „Jeszcze Polska nie zginęła”.

Po odśpiewaniu jeszcze „Roty” Konopnickiej, „Boże coś Polskę” i „Czerwonego Sztandaru”, żandarmi uciekli a zgromadzenie postanowiło odszukać Koźdonia lub Bajtki. Po przeszukaniu ubikacji, nie znaleziono ich. Widocznie uciekli gdzieś tylnymi drzwiami. Ktoś dał hałas do przeszukania innych gospód, by przecieżyć „popatrzeć w oczy” Koźdoniowi lub Bajtkowi chociaż zobaczyć, jak utyli na chlebie czeskim ci spoliczkowani apostołowie renegactwa. Nadaremnie przeszukiwano aż do 11 godz. w nocy całą gminę ze śpiewem pieśni patriotycznych. Koźdonia nie znaleziono.

Ameryka przeciw nikotynie.

(m-m) Ameryka zdaje się, pragnie stać się wielką filią Towarzystwa wstrzemięźliwości, albowiem po zakazie alkoholu przyszła kolej na zakaz palenia tytoniu. W stanie Karoliny Południowej przyjęto ustawę, zabraniającą palenia tytoniu w lokalach publicznych.

Niema kofnierzy.

(m-m) Pisma francuskie donoszą, że w Paryżu panuje rozpaczliwy brak koszu i kofnierzy męskich. Kupcy nie mogą dostać towaru. W wywiadzie z współpracownikiem „Bon Soir” jeden z wielkich kupców oświadczył, że fabry-

stawił mu treść artykułu Zawiejskiego: „Dös föhlet mir noch! — Tego by mi tylko jeszcze brakowało!” Wiadomem jest, że siostra cesarza spaliła się na podobnym balu w Paryżu.

Mimowoli przypomnieliśmy sobie liczne telegramy i artykuły w naszych dziennikach o tryumfie Zawiejskiego — szczegóły trudno zapamiętać, a rzecz i aktualna i zajmująca, przeto zwróciliśmy się do naszego Pana Zawiejskiego, aby nam o tem opowiedział. — Nie dał się długo o to prosić i oczy mu się zaśkrzyły na wspomnienie tych zdarzeń i opowiedział namzemu interwiewerowi to, czem się dzisiaj z naszymi czytelnikami podzielił — i dodał na końcu:

Pierwszym doraźnym efektem mojego artykułu były setki listów naturalnie anonimowych. Wszystkie krawczyńskie, — wszystkie modniańskie stolicy obsypały mnie grubiaństwami i przekleństwami kończącymi się wykrzyknik: Cóż ja pocznę teraz z moimi u mnie zamówionymi kostyumami — dominami „verfluchter Polacki!” — Były i dramatyczniejsze korespondencje w tej anonimowej obrzynie ilością poczcie. — Cała przyszłość moja — piase piękny pismem „Recamier” — jakaś dama — zależała od randki na tej ostatniej Reducie — przeklęty — gdzież go mam szukać lub on mnie! — skoro nie demaskowaliśmy się na przedostatniej reducie — czy może w Twojej Galicji nieszczęsny Polaku! — Wszystkie kokurencyjne sale balowe oskarżały się wzajemnie przed Zawiejskim, używając go, aby w nich „zrobił także porządek” itd. — dość, że cały Wiedeń był zajęty — rozdrażnionym i rozgniewanym przeciw krakowskiemu architekcie — nie mówiąc już o wyższych oficerach austriackich wiedeńskiego garnizonu, którzy mieli wstęp za darmo na tę redutę i końcami szabli pokazywali sobie w teatrach restauracjach i na Ringstrasse tego „verfluchten Polaken”!

Mało mnie to wszystko obchodziło, bo miałem prawdę za sobą! — chroniącą mnie od wszelkich napaści! — Jedyną księżną Paulina Metternichową, matką wszelkich redut i balów w Wiedniu, zbesztala mnie oko w oko w oku pysznym wiedeńskim dyalektem: Sie haetten

a was andres Gschettes zu thun gehabt, als mir den ganzen Gsposs zu verfluchen — na wartens wir werden no mal noch zsammenkommen! — aber dann passens auf Sie edler Pole!

Sprawa była dla mnie bardzo niebezpieczna, — gdybym jednym słowem dał powód do mniemania, że rzecz traktowałem nie fachowo, byłoby mnie Wiedeńczycy zgruchotali na miazgę, całą mą przyszłość jako architekt zaryzykowałem — miałem jednak sposobność przed najważniejszym aeropagiem fachowców, t. j. w „Architekten-Ingenieur-Verein” w publicznym odczytanie umotywić moje wystąpienie i fachowe moje zapalrywania ugruntować — a zresztą, tak jak zawsze dotąd, humor mnie nie opuścił, bo lubię i najpoważniejsze sprawy po pomysłom ich załatwieniu ukoronować anegdotką, tak też i tą głośną historję po odniesieniu zwycięstwa, zakończyłem żartem — mianowicie: Jeden z chałasiwych wiedeńskich dzienników umieścił artykuł pod tytułem:

„Fuenf Tausend feinsten Wiener Menschenleben durch einen Krakauer Architekten gerettet” — i wyliczył osobistości, które na redutach bywały, a na ostatniej niechybnie by w płomieniach były zgineły, w następującym porządku:

Pięciu Rotschildów, 6-ciu Ephrusich, 4-ech Thorchów, 2-óch Guttmanów, 101 Cohnów, 7-miu arcyksiążąt, 18-ście arcyksiężniczek, 55 Bankdyrektorów, 1-go Luegera, 317-stu radców cesarskich, itd. itd. i zakończył swój artykuł: Dem Zawiejski gebuehrt fuer sein mannhaftes Auftreten und seine kuehne That eine hohe Auszeichnung; Zum mindestens ein Adelstand dem Edlen Polen!... I jednego dnia zjawił się u mnie w mieszkaniu elegancki wysłannik tego dziennika w monoklu i angielzie, — wręczył mi przedewszystkiem dość kosztowny abonament jego dziennika odrazu na dziesięć lat, i oświadczył mi uroczyście, że w kołach jego bardzo wybitnych abonentów wszystkim jest przygotowane do mej nobilitacji, — przedstawił mi smacznie pieczętkę o pięciu pałkach, dalej możliwość wstąpienia do „Jockey Clubu” i częstował mnie konsuletem, zdaje mi się Honolulu czy Patagonii, i prosił mnie bardzo, abym w obopólnym interesie nie

przewlekał sprawy, i abym się prędko zdecydował co do wyboru „przydomku” i abym o ten klejnot rodzinny jak najrychlej wniósł odpowiedne podanie do cesarza.

Zachowałem minę bardzo serwo i oświadczyłem mu, że muszę się nad tym wyborem „przydomku” poważnie zastanowić, że to nie łatwa rzecz, — a w cichej zatarłem rękę, bo miałem już w tej chwili doskonały „kawal” w głowie.

Po niejakiem czasie zawiadomiłem pana redaktora — łącz naturalnie, aż się kurzyło, — że pragnę, aby moje nazwisko brzmiało:

Johann von der Redoute Zawiejski

i że dotyczące podanie już wniosłem. W kilka dni potem otrzymałem szanowne pismo od redakcyi, że całą sprawę popsułem, że wywołałem oburzenie w sferach decydujących, — i że nie będę nobilitowany, albowiem żartowałem z takich rzeczy nie wolno! — i że tem podaniem zniweczyłem sobie raz na zawsze wszelkie odznaczenia. — Pismo było utrzymane w dość aroganckim tonie — poszedłem więc sam do redakcyi i zjeżdżiłem pana referenta co się zowie, mówiąc, że nie ma prawa ani powodu podejrzeniać mnie o żarty w tak poważnej osobistej sprawie, bo przydomek: „Jan z Reduty Zawiejski” jest pięknym, polskim, poetycznym bohaterem przydomkiem, — lecz aby to zrozumieć, trzeba być kulturalnym człowiekiem i znać Mickiewicza: „Redutę Ordona!” a z niej piękne słowa: „bo dzieło zniszczenia w dobrej sprawie jest świętem jak dzieło tworzenia” — tak jest zniszczyłem to coście stworzyli, lecz święta prawda po mojej stronie.

Zgłupieli — ale szlachcicem austriackim nie zostałem, — a reduty cesarskie znikły jednak raz na zawsze bez śladu.

Onegdajsza „Reduta Prasy” jest dobrą zapowiedzią, że bal ten może się stać tak známym corocznym festynem inteligencji miasta, jak m były coroczne Reduty w Wiedniu z tą różnicą, że tu architekt zbudował teatr miejski tak, że łatwo go przerobić można na sale balowe i jako twórca tegoż nie będzie pisał fejletonów, aby je skasowano, ale przeciwnie będzie je popierał, jeżeli Prezydium miasta na to się zgodzi.

ki nie dopełniają zobowiązań kontraktowych. Krawcowe nie przyjmują białego szycia. Oczywiście, że z tego powodu ceny wzrastają do zawrotnej wysokości. „Bon Soir“ radzi, aby wprowadzić modę chodzenia bez kołnierzy.

I POSIEDZENIE KOMISJI BUDŻETOWEJ CELEM OBRAD NAD BUDŻETEM GMINY M. KRAKOWA na rok 1920 odbyło się we czwartek dnia 12 lutego 1920 w sali obrad Magistratu pod przewodnictwem Wiceprezydenta miasta Józefa Sarego. Na posiedzeniu dokonano wyboru referentów z łona Rady miejskiej dla poszczególnych działów budżetu oraz wybrano generalnym sprawozdawcą radcę miejskiego dra Karola Krzetuskiego. Następne posiedzenia Komisji budżetowej odbędą się w najbliższym czasie.

POSIEDZENIE MAGISTRACKIE W SPRAWIE KONSERWACJI PLANT. W dniu 10 lutego br. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Sarego posiedzenie Komisji plantacyjnej, na którym uchwalono po wysłuchaniu referatu Dyrektora Miejskiej Izby Obrachunkowej budżet upiększenia miasta na rok 1920.

O KOLOR CHORAGWII I FLAGI NARODOWYCH. Zdarzają się ustawicznie wypadki, że chorągwie, które właściwie domów wywieszają podczas uroczystości narodowych są wykonane wadliwie i nieheraldycznie, co w Krakowie nie powinno mieć miejsca. Magistrat przypomina przeto, że według wymagań heraldycznych chorągwie miejskie powinny mieć na pierwszym miejscu t. j. od góry kolor biały, na drugim miejscu t. j. od spodu niebieski, chorągwie zaś państwowe mają mieć biały kolor na pierwszym, czerwony na drugim miejscu.

MUZYKA KOŚCIELNA. III. koncert Towarzystwa Oratoryjnego (sekcja Zw. Muz. pol.) odbędzie się 15 bm. o godz. 10 rano w kościele akademickim św. Anny. Wykonaną zostanie pod batutą K. Garbusińskiego Msza Es-dur Moniuszki z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej Zw. Muz. pol. W kwartecie solowym biorą udział PP. Z. Filippek-Jaworzyńska, L. Ciechanowska, P. Kowal i A. Isakowicz. Na ofertorium odpiewa p. Jaworzyńska „Sancta Maria“ J. Pauera. W czasie mszy św. zbierana będzie składka na fundusz Towarzystwa Oratoryjnego.

PIERWSZORZĘDNE WYKONANIE „TWARZY I MASKI“ Chiarellego na scenie „Bagateli“ znalazło także rzetelne uznanie w prasie warszawskiej. Wielu też z przejeźdźnych warszawskich śpieszy na „Twarz i maskę“ jedynie dla porównań, które wypadają na korzyść krakowskiej inscenizacji. Wobec nie słabnego powodzenia „Twarzy i maski“ komedya Chiarellego powtórzoną będzie dzisiaj i w poniedziałek wieczorem, niedzielną zaś wieczór wypelnia zawsze miła i tak chętnie słuchana „Miss Hobbs“ z p. Łacką w tytułowej roli. Na „Roztworze prof. Pytla“ przepysnej satyrze scenicznej, która przeznaczona była na niedzielne popołudnie obojętnie będzie autor p. Bruno Winawer.

DZIESIEJSZA POPÓŁDNIÓWKA w „Bagateli“ zapowiadająca piękną baśń sceniczną rozpocznie się o godzinie 4 popołudniu. Czysty dochód przeznaczony dla dyrekcya na rzecz zakładu im. Żurawskiej. Ceny miejsc niższe.

Z TEATRU POWSZECZNEGO. Najbliższą nowością repertuarową w dziale dramatycznym, którą teatr nasz pod reżyserją p. Koneckiego obecnie przygotowuje, będzie jedno z najpospolitszych dzieł dramaturgii francuskiej, mianowicie: „Madame Sans Gene“ W. Sardou i E. Moreau. Rozgłoszony ten otwór na tle epoki napoleońskiej osnuty, cieszy się stałym powodzeniem wszędzie, gdziekolwiek teatry go wznowia, ostatnio świetny odniósł sukces w Teatrze Letnim w Warszawie i w miejskim teatrze lwowskim. U nas rolę tytułową jedną z najciekawszych postaci sceniczych, odwodzi p. J. Czechowska. Napoleona kreować będzie dyr. Jarniński. Premierę tej nadzwyczajnie malowniczej i niezmiernie interesującej sztuki, naznaczyła dyrekcya na wtorek przyszłego tygodnia tj. 17 bm., poczem dwa dalsze przedstawienia odbędą się bezpośrednio po premierze, we środę i we czwartek. W dzisiejszym przedstawieniu „Kw“ rolę Pepity Desire odwodzi po raz pierwszy p. Pelagia Relewiczówna.

FORANEK BEETHOVENOWSKI odbędzie się w niedzielę, 15 bm. w sali Tow. Lekarskiego. Słynną symfonię III Es-dur „Eroica“ opiewa dr Józef Reiss, w części ilustracyjnej wystąpią pp. St. Abramowicz-Meyerowa i Beata Mario. Bilety do nabycia u J. Rudnickiego Linia A—B.

WPISY NA AKADEMIE GÓRNICZĄ W KRAKOWIE (ul. Łorciańska 18) na półrocze letnie odbędą się dla imatrikulowanych już słuchaczy 1, 2, i 3 marca br. poczem ze względu na ograniczoną do 80 liczbę słuchaczy nastąpi ogłoszona ilość miejsc wolnych dla nowostępujących, których zgłoszenia do wpisu przyjmuje Dziekanat 4 i 5 marca a wpis definitywny nastąpi 6 marca.

(T) ZE SALI SĄDÓW PRZYSIĘGLYCH. Wczoraj w tut. sądzie obwodowym karnym odbyły się trzy rozprawy przed ławą przysięgłych pod przewodnictwem radcy Hubaczka, wolantów radców Trzaskowskiego i Pelczara, prokuratora Schmidta. Pierwsza rozprawa odbyła się przeciw 22-letniemu Józefowi Jakóbkowi oskarżonemu o włamanie na strych hotelu Millera gdzie skradł garderobę i bieliznę wartości kilku tysięcy koron. Skazano go na półtora roku ciężkiego więzienia. Następnie druga rozprawa odbyła się przeciw Ludwice Pieron (I) stróżce, która obsługując p. Feliksa Zielińskiego w Dębnikach skradła z jego mieszkania garderobę i bieliznę. Zasadzono ją na 9 miesięcy ciężkiego więzienia. Wreszcie trzecia wczorajsza rozprawa odbyła się przeciw Władysławowi Doległo l. 18, Piotrowi Machowskiemu l. 17, Janowi Kasperczykowi l. 19, Apolonii Muchowskiej l. 34, Wiktorji Bartosik l. 26, Maryannie Kasperczyk l. 48, którzy w roku 1918 napadli na kupca Kłapholza w chwili gdy przez las w Bolinie na granicy pruskiej ten przemyczał do Niemiec bydło. Oskarżeni zrabowali mu krowę następnie w lesie zaabali ją i podzielili się mięsem między sobą. Oskarżeni bronią się tem, że działali z rozkazu (!) urzędu gminnego, który polecił im przeszkadzać i

konfiskować bydło przemycznikom. Z powodu jednak choroby jednego z oskarżonych Machowskiego, na wniosek obrońcy dra Lewartowskiego rozprawę odroczone.

(T) ARRESTOWANIE ZA KRADZIEŻ KONI. Zandarmerya pełniąca służbę w okolicach Krakowa ujęła onegdaj 16-letniego Jana Krawca z Bochni jako podejrzanego o kradzież koni na szkodę p. Heleny Łobzowskiej.

(T) FAŁSZYWI AJENCI POLICYJNI. Onegdaj w jednej z pensyjnych kawiarenek pani Elka Bronberg ofiarowała pewnemu nieznajomemu zamiare na korony 50 dolarów. Podczas liczenia pieniędzy nagle pojawili się w kawiarni dwaj mężczyźni, którzy podając się za agentów policyjnych „skonfiskowali“ p. Bronberg 5000 K. Poszkodowana spostrzegła jednak rychło, że ma do czynienia ze zwykłymi złodziejami toteż zaalarmowała policję, która ujęła jednego z „agentów“ w osobie Sali Engelmana l. 26. Jego towarzyszy zbiegli.

(T) WŁAMANIE DO MIESZKANIA I KRADZIEŻ. Do mieszkania ppor. Bednarza w Woli Duchackiej podczas jego nieobecności włamali się nieznani złodzieje i skradli mu dwa futra, garderobę, bieliznę itp. wartości kilkadziesiąt tysięcy koron. Policja czyni dochodzenia.

(T) TYFUS MIĘDZY WIĘZNIAMI CYWILNYMI W III BASTYONIE. W III. bastynie, gdzie znajdują się więźniowie cywilni sądu okręgowego karnego wybuchła epidemia tyfusu plamistego.

(T) KRADZIEŻ KOŁ AUTOMOBILOWYCH. Wczoraj aresztowano Tadeusza Jaskiewicza l. 19 i Albina Węgrzyna szofera l. 25, którzy w tokarzystwie zbiegłego Tadeusza Panka skradli z garażu krajowego Towarzystwa przemysłowego trzy nowe koła (płaszczki) gumowe wartości 42.000 K a które im odebrano.

(T) KRADZIEŻ PŁÓTNA ZE SKLEPU. Wczoraj przytrzymał na tut. tandecie 50-letnia Agatę Marchewkiewicz z Bolesławia, która skradła z kramu Józefa Lanbera sztukę płótna wartości 840 Koron.

(T) UJĘCIE LWOWSKIEJ ZŁODZIEJKI. Tutejsza policja ujęła wczoraj z powodu lisów gończych policji lwowskiej niejaką Helenę Schram l. 22, pod zarzutem licznych kradzieży.

(T) PRZYCHWYCONY ZŁODZIEJ ŻARÓWEK. Wczoraj przychwycono 15-letniego teminatora monterskiego Bronisława Kuryło podczas kradzieży trzech żarówek z sieni domu przy ul. Wolskiej 33. Kuryło już od dłuższego czasu kradł po domach żarówki poczem sprzedawał je potrzebującym.

(T) KRADZIEŻ NA TANDECIE. Na tutejszym targu tandetnym aresztowano wczoraj 25-letniego Władysława Rogowskiego, który skradł włóściannowi Antoniemu Małuszcze 880 K i 3 ruble.

(T) WŁAMANIE DO KONSUMU ROBOTNICZEGO NA KROWODRZY. Wczorajsze nocy nieznani sprawcy włamali się do magazynów konsumu robotniczego na Krowodrzy, skąd skradziono kilka worków fasoli, krup, kaszy itp. Szkoda znaczna. Śledztwo za złodziejami w toku.

Kronika balowa.

KOMITET BALU, mającego się odbyć dnia 14 go lutego na dochód Akademickiej Bratniej pomocy uprasza by ci, którym zaproszenia dotąd nie doręczono zgłosili się w zamachu Kasyna Wojskowego, Żybkiewiczza 1, gdzie komitet balu przez cały dzień w sobotę urzędować będzie. Nieoczekiwaną atrakcją tego wieczoru będzie przybycie znanej krakowskiej artystki p. Merlińskiej, która łaskawie obiecała odtworzyć jedną zo swoich pięknych tanecznych kreacji.

BAL MASKOWY ARTYSTÓW TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Ostatni bal maskowy w karnawale już to same słowa mają moc magiczną, ciągną, wabią i kuszą — a cóż dopiero jeżeli bal ma być rewją pięknych kobiet, efektownych kostiumów, dowcipnych maseczek, jeżeli urozmaicać go będą rozliczne pomysłowe atrakcje i niespodzianki. Toż to sposobność doskonała, aby przez jedną noc zapomnieć o kłopotach aprowizacyjnych o braku węgla, drożyznie obuwia, walcach walutowych i reformie ogrzewań! Cóż więc dziwnego, że przed kasą, w której się sprzedaje bilety na bal maskowy artystów teatru im. Słowackiego ustawił się specjalny „ogonek“, który śmiało współzawodniczyć może z ogonkami „chlebówymi“, „węglowymi“ i „tytoniowymi“. Wszak każdy, „czy to paskarz czy to dziad“ pragnie się zabawić w zapusty. Ostatni bal maskowy, pamiętajcie!

BAL ŻOŁNIERSKI. Z inicjatywy Krak. DOG i Dow. miasta, przy pomocy Komitetu Gwiazdkowego odbył się 11 bm. pierwszy bal żołnierski. Otrzymała sala strzelecka nie mogła pomieścić przybyłych uczestników ze wszystkich oddziałów wojskowych. Nadto przybyli prez. Rolie, del. Urbański, prof. Wodzinowski i Winkowski. Bal rozpoczął się polonezem, który prowadziła gen. Symonowa ze st. wachmistrzem Władysławem Rielkiem, dalej szli Gen. Symon, Stiller i Truszkowski z żonami wojskowymi. Sala wypełniona po brzegi szarymi mundurami żołnierzy przedstawiała niezwykle miły dla oka wygląd. Z wielką przyjemnością podziwiać było można ową prawdziwą chęć zabawy, ów rozmach i radość, oraz zamaszystość tańca naszych kaprali i szeregowców tańczących żwawo z pięknościami o czerwonych, zdrowych policzkach i masywnych postawach. Kręciło się to wszystko pełne życia, werwy oraz temperamentu i mimowoli hasowało się porównanie naszych zbławozanych, znużonych młodzieńców podpierających niedbale ściany kasyna i wodzących sceptycznie-znużonym wzrokiem po postaciach dżentelmenów, ażeby niedbale ruchem poświęcającej się ofiary, zaprosić do tańca wybraną jedną z wielu. Obfitym i nieprawdopodobnie tanim bufetem zajęły się panie: Gen. Zielińska z córką hr. Włocławska, Pawlikowska, Buszczyńska, Jordaens, Orłowska, Gen. Fugłowiczówna, Groelówna, Millerówna i inne oraz panowie: Pułk. Raczyński, por. Ostrowski, por. Tondos przy pomocy komitetowych.

BAL KOSTYUMOWO-MASKOWY GALGANIA-RZY Z KABARETEM, który odbędzie się dnia 15 go bm. w niedzielę w sali Sokola — stanie się punktem zbornym wszystkich największych a sympatycznych galganów Krakowa, że wymienimy tylko

Latajnera-Lawieńskiego, Solnickiego, Minowicza, Ernesta Pilarzkiego, Górzynskiego, Koszutek i naszą sympatyczną panę Czernekównę z „Nowości“. Nie zabraknie na tym balu, urządzonym na wzór zagranicy, łobuzów i galganów z „Królowej Przedmieścia“ i „Słubów dębickich“, „Białe fartuszki“ zapowiedziały się również. Do tanów przygrywać będzie orkiestra wojskowa 2 p. Strzelców podhal., bufet obfity, napoje wymienione, a więc i humor dobry. Kwiaty, korianoli i kotylion. Wszystko to razem wroży oryginalnej zabawie powodzenie. Zaproszeń się rozsyła, a dyskretna kontrola wykonywana będzie po dżentelmeńsku, na miejscu.

PRZEZ OMYŁKĘ w sprawozdaniu z kabaretu „Reduty dziennikarskiej“ opuszczone nazwisko p. Morskiej artystki teatru Powszechnego, która zarówno pięknoscia swoja jak i wspaniala gra podbila serca publiczności.

CENTRALNY ZWIĄZEK KRAWCÓW I KRAWCZYŃ podaje do wiadomości, że cennik za roboty został zmieniony na marki wedle cennika z dnia 8 września 1919, podwyższka 30%, jaka dotąd była, równa się kursowi marki 70—100.

Cennik za 4 marki, jest do nabycia w Redakcji „Gazety Krakowskiej“, ul. Mikołajska 13.

„SZCZUTEK“ w ostatnim numerze przynosi szereg satyrycznych utworów prozą i wierszem, jak prawie hamletowskie „Jestem albo nie jestem“ ministra Mirmana, wiersze: „O, polskie morze!“, Burego Jana „Gdyby temu kilka lat“, H. Zbierzchowskiego „Bijemy holzowców“, Zydrama „Noworodek“ (z najmłodszą poczi polskiej, epitaphium „Karetowi“ itd., oraz mnóstwo aktualnych ciętych dowcipów i wesołych anegdot. Świetne, jak zawsze ilustracje satyryczne rozslane są obficie po całym numerze.

„REWIA“ w ostatnim numerze przynosi obfity materiał aktualny treściowy i ilustracyjny. Znajdujemy tu zobraowane w szeregu efektownych zdjęć z naszych świeżo objętych kresów wschodnich i zachodnich, „Inflancki Gryf i polski biały orzeł“, „W zdobytym przez wojska polskie Dźwińsku“, liczne zdjęcia scen z ziem pomorskich przy wkraczaniu do nich polskiej armii, „Ludność Warszawy“ itd. Świetna satyra B. Hertz „Agitatorzy bolszewizmu“, dalsze ciągi powieści „Kurza“ i „Atlantyda“ itd. reprezentują część literacką zeszytu.

Cedula kursowa Giełdy krakowskiej

z dnia 13 lutego 1920 r.

	Ofiaro- wano K	Zadano K
Marki polskie.		
Marki niemieckie po 100 M. i 1000 M.	260—	270—
niem. drobne	—	—
Ruble carskie po 500 Rb	223—	233—
drobne	—	—

NADESŁANE.

„Salon Sztuki“
ul. Szpitalna Nr. 40.
(naprzeciw teatru miejskiego).

Sprzedaż i kupno obrazów pierwszorzędnych mistrzów, polskich i zagranicznych, po cenach umiarkowanych. Cechę uprzywilejowaną najszerzszym wstępnym nabywaniem prawdziwych dzieł sztuki, zaprowadza dyrekcya również

spzedaż na spłaty.

Telefon 2486.

31

Złoto, srebro, brylanty

oraz wszelkie kosztowności kupuje 50

placać najwyższe ceny 25.

Emil Goldwasser, Kraków, Grodzka

Zawiadomienie.

Zawiadamiam Szanowną P. T. Publiczność, iż założyłem pierwszorzędną artystyczną Pracownię Szewską i wykonuję roboty podług najnowszych fasonów po cenach przystępnych. Przyjmuję również specjalne roboty dla aktorek.

J. Ciesielski, Podgórze

68

ulica Wita Stwosza l. 26 (dawnej Wąska).

Zakład Krawiecki Ubiorów Męskich

FR. MEGNAROWSKIEGO

Kraków, ulica Długa L. 58,

wykonuje wszelkie zamówienia z materiałów własnych, jakoteż dostarczonych. — Ceny przystępne. — Wykończenie bez zarzutu. 167

Potrzeba kobiet do roznoszenia gazet.

Wiadomość: Adm. „Gońca“, Karmelicka 16.

Pisarz rosyjski za uznaniem praw Polski do granic z r. 1772.

Warszawa (telef. M.). Sensację budzi tu wywiad, udzielony przez słynnego pisarza rosyjskiego, Filosofova. Powiedział on, że zdaniem jego sprawy granic polsko-rosyjskich nie rozstrzygną rokowania bezpośrednie, lecz **konferencja międzynarodowa**. Filosofov krytykował znany wywiad Sazonowa, który uważa za nieprzystosowany do rzeczywistości. (Idzie tu o znany wywiad z korespondentem „Gazety Warszawskiej”, w którym Sazonow „przyznawał” Polsce

prawo do niepodległości w granicach etnograficznych — przyp. Red.).

Punktem wyjścia do rokowań mają być tylko — powiada F. — **granice Polski z 1772 roku**. Nie idzie tu o faktyczne zachowanie tych granic, ale o uznanie przez Rosję prawa Polski do nich. Wkrótce politycy rosyjscy zrozumieją to stanowisko i przyłączą się do niego.

Filosofov jedzie obecnie do Paryża.

Ceny towarów zaczną wkrótce spadać.

Wiedeń (PAT). Generalny sekretarz austro-węgierskiego Banku, p. Rapp, który powrócił z Holandii, oświadcza, że tak Holandia, jak i Ameryka, które posiadają olbrzymie zapasy to-

warów, nie będą mogły, przy obecnych niezwykle cenach światowych, znaleźć wypłacalnych odbiorców. Ceny towarów zaczną wkrótce spadać.

Konwencja militarna Jugosławii i Francji przeciw Włochom?

Lugano (PAT). Rzymskie „Idée Nationale” ogłasza dwa dokumenty, odnoszące się do rzekomej konwencji militarnej Francji z południową Sławią. Pierwszy dokument zawiera pewne punkty, dotyczące konwencji militarnej z Francją przeciwko mocarstwu morza Śródziemnego, pod którym rozumiećby należało tylko Włochy, oraz projekt samej konwencji, złożony z 9 punktów, na zasadzie których południowa Sławią zobowiązuje się, w razie wojny Francji z tem mocarstwem morza Śródziemnego, zmobilizować wojsko i flotę, rzucić je na granice każdego państwa i oddać wszystkie porty i koleje do rozporządzenia naczelnego komendy francuskiej. Warunki i zobowiązania Francji miały

obejmować udzielenie południowej Sławii zupełnie wolnej ręki w kwestii obwarowania wojennego portu Kotor, oraz zabezpieczenie terytorialnej nieetykalności południowej Sławii i poparcie przy odbudowie floty. Drugi dokument zawiera uwagi pewnej komisji, którą prawdopodobnie Francja upoważniła do przeprowadzenia badań tego projektu. Komisja ta radzi, aby w wypadku wybuchu wojny z tem mocarstwem nie angażować czynnie i bezpośrednio południowej Sławii, lecz raczej pozwolić jej zachować się neutralnie, aby w ten sposób zapobiedz wystąpieniu innych mocarstw. „Temps” zaprzecza iskrowo istnieniu podobnej konwencji.

Stracenie admirała Kołczaka.

Lyon (PAT). „Daily Herald” donosi z Londynu, że wedle nadeszłych tam informacji, Koł-

czak został skazany na śmierć. Wyrok został już podobno wykonany.

Rokowania francusko-niemieckie o udzielenie Polsce wojskowej pomocy?

Monachium (PAT). „Muenchener Ztg.” otrzymuje ze szczególnej strony informację, która wywołała tutaj wielką sensację. Dziennik ten pisze: Dowiadujemy się, że rząd niemiecki portraktuje z Francją co do rozwiązania kwestii wydania winnych w drodze kompromisu. Francuskie dzienniki nie kryją z tem, że Francja byłaby skłonna uczynić koncesję, żądając wzajemian za to od Niemiec, by poparli Polskę przy pomocy żołnierzy niemieckich, przeciwko ata-

kom bolszewickim. Podobne propozycje nie oficjalnie uczyniono w Budapeszcie, w Pradze i Wiedniu. (Wiadomość tę należy przyjąć jako nową ofertę niemiecką, zmierzającą do osiągnięcia złagodzenia warunków pokojowych. Polska bowiem, jak świadczą o tem codzienne komunikaty naszego sztabu, własnymi siłami odpięra skutecznie wszelkie ataki bolszewickie, pomoc zatem Niemców jest dla niej zbędna. Przyp. red.).

Pokój Rosji z Estonią jest tylko chwilowy...

Warszawa (PAT). Ze sfer międzynarodowych komunikują: Na konferencji wojsk czerwonych w Moskwie z powodu pokoju z Estonią Lenin wygłosił przemówienie, w którym powiedział, co następuje: Estonia przeżywa teraz okres czasu Kierieńskiego. Pokój obecny w Estonii podobny jest do pokoju brzeskiego. **Uczyniono chwilowe ustępstwa**, aby położyć kres przelewowi krwi. Proletariat estoński rozumie to dobrze. Przywódca komunistów estońskich, Anveltos, może potwierdzić, że już bliska jest chwila panowania proletariatu. Radca rozpoczął orę propagandy. W najbliższym czasie zawrzemy z sowiecką Estonią pokój rzeczywisty.

Lenin agituje za przetworzeniem Estonii w republikę bolszewicką.

Helsingfors. (BK) Lenin oświadczył w mowie, że jeżeli będzie zaprowadzony system rad w Estonii, wówczas rząd sowiecki podpisze nowy traktat pokojowy.

Rosja wprowadza nieograniczoną ilość godzin pracy.

Moskwa (PAT). W całej Rosji sowieckiej jest przedłużony dzień roboczy. Początkowo wprowadzono go w miastach, położonych w pobliżu frontu, gdzie powiększono dzień pracy o jedną do dwóch godzin. Następnie wprowadzono go już w innych miastach. Wobec ostatecznej dezorganizacji transportów niezbędną jest praca wyłożona, jako jedyny środek strzeżenia gospodarki państwowej. Rady sowieckie, objawiały rządy państwa, ogłosiły robotnikom wprowadzenie 8-godzinnego dnia pracy i obecnie już

cofają się z tego stanowiska. 8-godzinny dzień pracy powinien być i będzie utrzymany w Rosji, lecz wówczas, gdy ten system otrzyma podstawy niezbędne. Obecnie jest praca nieograniczona normą. Trzeba pracować. Niechaj obecnie, w czasie rozstroju państwowego, Rada robotnicza świadomie zrzeka się normy 8-godzinnej, niech pracuje robotnik 10, 12 godzin, tyle, ile będzie tego wymagała potrzeba. Towarzysze robotnicy zgodzili się na tę reformę. Niechaj ich przykładem przejmą się wszyscy.

Niemcy godzą się na uwięzienie i ukaranie wojennych zbrodniarzy.

Kraków (PAT). Stacja iskrowa w Krakowie przejęła wczoraj następującą depechę z Poldhu: Niemiecki minister sprawiedliwości zgodził się na uwięzienie, przesłuchanie i ukaranie win-

nych, których wydania żąda koalicja.

Niemcy oskarżają rząd francuski o przekroczenie swoich praw.

Berlin (PAT). Biuro Wolfia ogłasza notę rzą-

du francuskiego w sprawie niedotrzymania dostaw węglowych ze strony Niemiec i zamieszcza do tego następujący komentarz: Co do sprawy dostaw węglowych, przewidzianych w traktacie pokojowym, jest kompetentną jedynie komisja separacyjna. Francuski prezydent ministrów uzurpował sobie swoją notą kompetencję, do których nie ma prawa. Nie należy się tedy dziwić, że nota jego opiera się na niedokładnych przesłankach i wysnuwa fałszywe wnioski. — Niemcy oświadczyli, że chcą natychmiast rozpocząć dostawę węgla dla państw koalicyjnych i sprzymierzonych, natomiast Niemcy w protokole nie obiecali, że będą dostarczali określoną ilość węgla.

Zwracanie uwagi na represalia, które wedle traktatu tylko w wypadku świadomego niewykonania zobowiązań wchodzi w rachubę, jako też na zmianę art. 429 traktatu pokojowego, który reguluje obowiązek opróżnienia obsadzonych terytoriów, wydaje się niezrozumiałem. Także i dla tej sprawy nie jest kompetentny rząd francuski, lecz komisja separacyjna.

Nowa armia niemiecko-rosyjskich monarchistów.

Praga (PAT). „Venkow” zamieszcza szczegóły o zorganizowaniu się w ziemiach bałtyckich nowej armii niemieckich i rosyjskich monarchistów. Na czele sztabu tej armii stoi Ewreimow, werbunkiem w krajach nadbałtyckich zajmuje się pułkownik Konuszew, który głównie agituje w obozach jeńców w Niemczech. — Przez neutralne kraje przejeżdża do Niemiec mnóstwo oficerów rosyjskich w celu wstąpienia do armii niemieckiej.

Z frontów polskich.

Warszawa (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z 13 b. m.:

Front litewsko-białoruski: Z ożywionej akcji wywiadowczej wzięliśmy jeńców na wschód od Karpenie i rozbiliśmy bolszewicką obsadę we wsi Perebone, na wschodnim brzegu rzeki Pityczy. Zresztą na froncie spokój.

Chwilowe przekroczenie frontu pod Pińskiem.

Warszawa. (PAT) Przed paru dniami najędźcy bolszewicy przekroczyli linę pod Pińskiem, w pobliżu siedziby zarządu oddziału polowego amerykańskiego Czerwonego Krzyża nr. 2 w Kobryniu, i steroryzowali całą sąsiednią okolicę. Najazd składa się z mniej więcej 500 bolszewików. Przybycie na skutek spiesznego zawiadania partyi żołnierzy polskich z Kobrynia położyło kres ich harcom. Przewodnika oraz 2-ch innych bolszewików zdołano pochwycić. Wywieziono ich do Warszawy.

Wkroczenie bolszewików do Besarabii

Moskwa. (BK) Straż przednia wojsk bolszewickich przekroczyła Dniestr pod Majski i znajduje się na terytorium besarabskim. Silny nieprzyjacielski oddział został rozbity, wzięto wielu jeńców i karabinów maszynowych.

Wyrok śmierci we Lwowie.

Lwów. (PAT) Wczoraj w sądzie doraźnym zapadł wyrok w sprawie napadu rabunkowego popełnionego na Izraelu Kesslerze dn. 16 listopada z. r. Oskarżony Władysław Jakubczy 1. 18, terminator ślusarski, skazany został, jako małoletni, na 8 lat więzienia, oskarżony Jan Nowak, lat 22, rolnik z b. Kongresówki, skazany został na karę śmierci przez rozstrzelanie. Obronca Nowaka odniósł się do naczelnika państwa z prośbą o ulaskawienie.

Strajk czeladników piekarskich we Lwowie skończony.

Lwów (telef.). Strajk czeladników piekarskich który wybuchł onegdaj, zakończył się przyznaniem im 100% podwyżki. Magistrat wydał rozporządzenie, podwyższające cenę bochenka chleba z 4 K 80 na 5 koron.

Nieszczęśliwe wypadki wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią.

Lwów (telef.). W koczniach przy ul. Janowej jedna z żołnierzy Legii kobiecej spowodowała wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią, wystrzał z karabinu. Kula ugodziła w pierś jej towarzyszkę, 22-letnią Swornikównę. Ta wkrótce zmarła.

W koszarach przy ul. Kurkowej wyszczelili

wskutek nieostrożności 18-letni żołnierz, Brużan i zranił ciężko stojącego obok kolegi; zranionego odwieziono do szpitala. Stan jego jest bardzo poważny.

Nowa niesłychana prowokacja komisji alianckiej w Cieszynie!

Antypolskie stanowisko komisji grozi nieobliczalnymi następstwami.

Cieszyn. (PAT) Po otrzymaniu w pismach ostatnich uchwał Rady narodowej, wyraziła międzysojusznicza komisja plebiscytowa zdziwienie, że Rada narodowa nie rozwiązała się dotychczas, że dalej odbywa posiedzenia, tudzież, że na tych posiedzeniach w dyskusji i uchwałach zwraca się przeciw komisji międzysojuszniczej. Wnet potem rozszły się wiadomości, że międzysojusznicza komisja domagać się będzie wobec tego przeproszenia za uchwały ostatniego posiedzenia, które poddały jej postępowanie ostrej krytyce, a w razie nieotrzymania zadośćuczynienia grozi wydaniem reskryptu o formalnem rozwiązaniu Rady narodowej. Wiadomość ta rozszła się błyskawicznie po mieście, wywołała niesłychane oburzenie i grozi nieobliczalnymi konsekwencjami.

Cieszyńskie w przededniu strajku politycznego.

Frysztat (PAT) „Robotnik Śląski” donosi, że 11 bm. odbyło się posiedzenie komitatu obwodowego P. P. S. w Cieszynie, na którym wszyscy przedstawiciele robotników zażądali ogłoszenia strajku politycznego na Śląsku Cieszyńskim. W uchwale przedłożono komisji międzysojuszniczej

cztery żądania: 1) usunięcia z międzysojuszniczej komisji plebiscytowej tych członków, którzy przez dotychczasowe swoje zaangażowanie się po jednej z dwóch stron nie dają gwarancji zupełnej bezstronności, 2) Nietworzenia żadnych nowych władz administracyjnych i przyłączenia wszystkich gmin do ich dawnych starostw, 3) Zredukowania żandarmerii do liczby przedwojennej, obsadzenia jej posterunków ludźmi miejscowymi, względnie utworzenia milicji, na tychmiastowe uwolnienie więzionych jeszcze aresztowanych za sprawy polityczne, pociągnięcia do surowej odpowiedzialności kierowników szyków i przedsiębiorców, którzy nie chcą przyjmować do pracy byłych wojskowych i milicyantów polskich.

Zbrojenia Czechosłowacy.

Praga (PAT) „Prawo Lidu” konstatuje, że Czechy wywozły do Bawarii cukier i że otrzymały wzamian za to od Bawarii 15 tysięcy mazurek, 10 tysięcy karabinów, 2 tysiące karabinów maszynowych i po 10 tysięcy patronów, 100 tysięcy pocisków artyleryjskich i 5 tysięcy reflektorów. Bawaryja otrzymała jako rekompensatę 40 tysięcy ton węgla i 30 tysięcy cetnarów metrycznych cukru. Dostawy do Czech nastąpiły na wyraźne życzenie koalicji.

Wywiezienie z Wiednia 11.000 karabinów dla Polski.

Wiedeń (tel. wł.). „Die rotte Fahne” podaje, że z dworca kolei północnej w Wiedniu 3 oficerowie polscy wynieśli do Polski 11 tysięcy karabinów, które miały być zakupione w handlu

zamiennym za żywność. Pisano wzywa robotników arsenałów, aby zaprotestowali przeciw temu, gdyż ta broń ma służyć „kontrewolucjonistom” (?).

Komisja plebiscytowa dla Gór. Śląska zaczęła już działać.

Lyon (PAT). Komisja plebiscytowa dla Gór. Śląska pod przewodnictwem generała Lerond, przybyła dnia 11 b. m. do Opola. Gen. Lerond, przewodniczący tej komisji, wy-

dał odczwę, w której oznajmia, iż imieniem ententy obejmuje władzę aż do ukończenia plebiscytu i że będzie się kierowała tylko prawem i sprawiedliwością.

Niemcy ukrywają w Holandyi swój materiał wojenny.

Berno (Tel. wł.) Wedle doniesień Ag. Havasa, w nocy miały z Niemiec wyjechać liczne pociągi do Holandyi z artylerią i amunicją, a

to prawdopodobnie w tym celu, aby ukryć materiał wojenny, który Niemcy w myśl traktatu pokojowego powinni byli wydać entencie.

Oziębienie stosunków polsko-angielskich.

Rotterdam (tel. wł.). „Times” pisze, że między Polską a Anglią nastąpiło pewne oziębienie, gdyż Polacy są zdania, że stosunki, nawiązane przez Anglię z Rosją, są pośrednio skierowane przeciw Polsce, co być nie powinno, gdyż Polska jest sprzymierzeńcem ententy.

litykę Rosji. Nie zamierzamy bynajmniej popychać Polski w politykę awanturniczą.

George przeciw upaństwowieniu kopalń.

Londyn. (Reuter) W ciągu dyskusji w Izbie gmin nad odpowiedzią na mowę tronową, podniósł Lloyd George, omawiając wniosek partii robotniczej co do upaństwowienia kopalń, że odrzuca zasadę upaństwowienia. Na groźbę bezpośredniej akcji oświadczył on, że akcja bezpośrednia oznacza panowanie uprzywilejowanej mniejszości. Rząd będzie zwalczał ją aż do ostateczności.

Balfour o stosunku Anglii do Polski i Rosji.

Londyn (Reuter). W angielskiej Izbie gmin oświadczył wczoraj Balfour co następuje: Nie było nigdy naszym życzeniem mieszać się do wewnętrznych spraw Rosji. Zwalczamy rząd bolszewicki, który wpływa na zagraniczną po-

Rosya ponawia swe propozycje pokojowe.

Berlin (tel. wł.). Wedle depeszy iskrowej z Moskwy, centralny komitet sowieński wystosował pozdrowienie do narodu polskiego i pono-

wił propozycję pokojową rządowi sowieńskiemu z dnia 30 stycznia.

Uchwalenie ustawy o emisji banknotów.

Warszawa. (PAT) Na początku posiedzenia sejmowego oznajmił marszałek, że dr Józef Chodźko mianowany został kierownikiem ministerstwa zdrowia.

Przystąpiono do dyskusji nad ustawą o kredycie 1 miliarda marek na zagospodarowanie

odłogów.

P. Witos przedkładał w imieniu komisji nowy projekt tej ustawy. Zmiana dotyczy warunków udzielenia kredytu, amianowicie art. 3-ci postanawia, że pożyczki będą spłacane w ciągu lat 6, przyczem przez pierwsze trzy lata

pożyczki będą bezprocentowe, a następnie oprocentowane po 3 proc.

Minister skarbu Grabski sprzeciwia się temu projektowi, gdyż znaczy to tyle, co subwencja kilkudziesięciu milionów dla rolników. Grabski zaznacza, że zgodzi się na zmianę ustawy w tym duchu, aby procent nie podnosić z 3 na 6, ale na 4 proc. Nadto godzi się na uwolnienie pożyczek od opłaty procentów przez pierwsze dwa lata.

Sprawozdawca p. Dąbski godzi się na poprawkę p. Malinowskiego i p. Skupa.

W głosowaniu Izba przyjęła w trzecim czytaniu ustawy, przyjmując poprawkę ministra skarbu, aby zmienić cyfrę 3 proc. na 4 proc.

Następnie przeszedł Sejm do obrad nad sprawozdaniem komisji skarbowo budżetowej w sprawie dalszej emisji biletów bankowych P. K. K. P.

Referent p. Wojdański nie pochwała wprowadzenia postępowania rządu, iż bez pozwolenia Sejmu drukował coraz nowe miliardy biletów bankowych, ale nie przestrasza się zbyt emisją nowych biletów. Należy tylko rządowi postawić pewne warunki. Większość komisji uznała, że stanie się to najsukuteczniej wówczas, jeżeli się zaproponuje Sejmowi przyjęcie ustawy o odpowiedzialności ministrów. Mowca przypomniał rządowi uchwałę sejmową, że co pewien czas będzie zdawał sprawę z użycia 5 miliardów pożyczki zagranicznej.

P. dr. Diamand krytykuje ostro postępowanie b. ministra skarbu Bilińskiego, a następnie Grabskiego. Ponadto wnosi o wyrażenie, że Sejm nie ma zaufania do rządu.

W głosowaniu Izba przyjęła uchwałę, dotyczącą stwierdzenia, że emisja dalszych biletów może nastąpić tylko za uprzednim zezwoleniem Sejmu.

Wnioski p. Diamanda upadły większością głosów. Następnie przyjęto całą ustawę w 3 czytaniu.

Irlandya chce być niezawisłą republiką.

Paryż. (BK) Jak donoszą niektóre dzienniki z Londynu, oświadczyli mówcy na zebraniu Ligi irlandzkiej, odbytem w Londyńskiej Al. berthall, że 80 proc. ludności irlandzkiej oświadcza się republiką. Kwestya irlandzka nie jest tylko kwestyą 4 milionów Irlandczyków, lecz raczej sprawą, za którą się oświadcza 10 milionów Irlandczyków w Ameryce i w innych krajach. Jeżeli Anglia uzna niezawisłość Irlandyi, wówczas Irlandya przestanie występować nieprzyjaźnie przeciw Anglii.

Uznanie wiecznej neutralności Szwajcaryi.

Wiedeń (BK) „Deutsche Allg. Ztg.” donosi z Paryża, że Liga Narodów uchwaliła dopuszczenie Szwajcaryi do Ligi Narodów, z uznaniem wiecznej neutralności Szwajcaryi.

Nowy prezydent parlamentu francuskiego.

Paryż (Havas). Racul Peret został 372 głosami na 405 głosów oddanych, wybrany prezydentem Izby deputowanych.

Lot z Kairu do Przylądka Dobrej Nadziei.

Poldhu (PAT). Statek napowietrzny „Salver Queen”, który odleciał z Kairu do Przylądka Dobrej Nadziei, uległ we środe koło Korosko katastrofie. Latoicy ranni. Aparat „Wilker”, który ma odbyć ten sam lot, opuścił we czwartek rano Chartun.

Rekord włoskiego pływaka.

Rzym. (BK) Włoski pływak Tiraboseni osiągnął nowy rekord światowy w pływaniu, mia nowicie przepłynął Rio de la Plata w 6 godzinach i 1 minucie.

Kursa dewiz.

Wiedeń. (PAT) Kurs austr. centrali dewiz z 12 bm.: Amsterdam 9475, Berlin 355, Zurych 4875, Chrystiania 5350, Kopenhaga 800, Sztokholm 5750, marka 304, lei 435, lewy 345, franki szwajcarskie 4850, francuskie 2080, włoskie 1700, angielskie 980, dolary 280, ruble carskie 260.

Kursa w wolnym obrocie: Zagrzeb 255-275, Budapeszt 10.000 kor. 115-125, 1000 koron, 117-137, Kraków 147-157, Praga 310-330, Czechosłowackie noty koronowe 5000 K 317-357 mniejsze 317-337, noty jugosłowiańskie 180-200.

Zurych. (PAT) Kurs dewiz z 12 bm.: Berlin 610, Wiedeń 176, Praga 575, Holandia 228, Nowy Jork 606, Londyn 20.45, Paryż 42.50, Medyolan 33.25, Bruksela 44.75, Kopenhaga 89, Sztokholm 113, Chrystiania 104, Madryt 105.50, Buenos-Ayres 255, noty koronowe 2.

